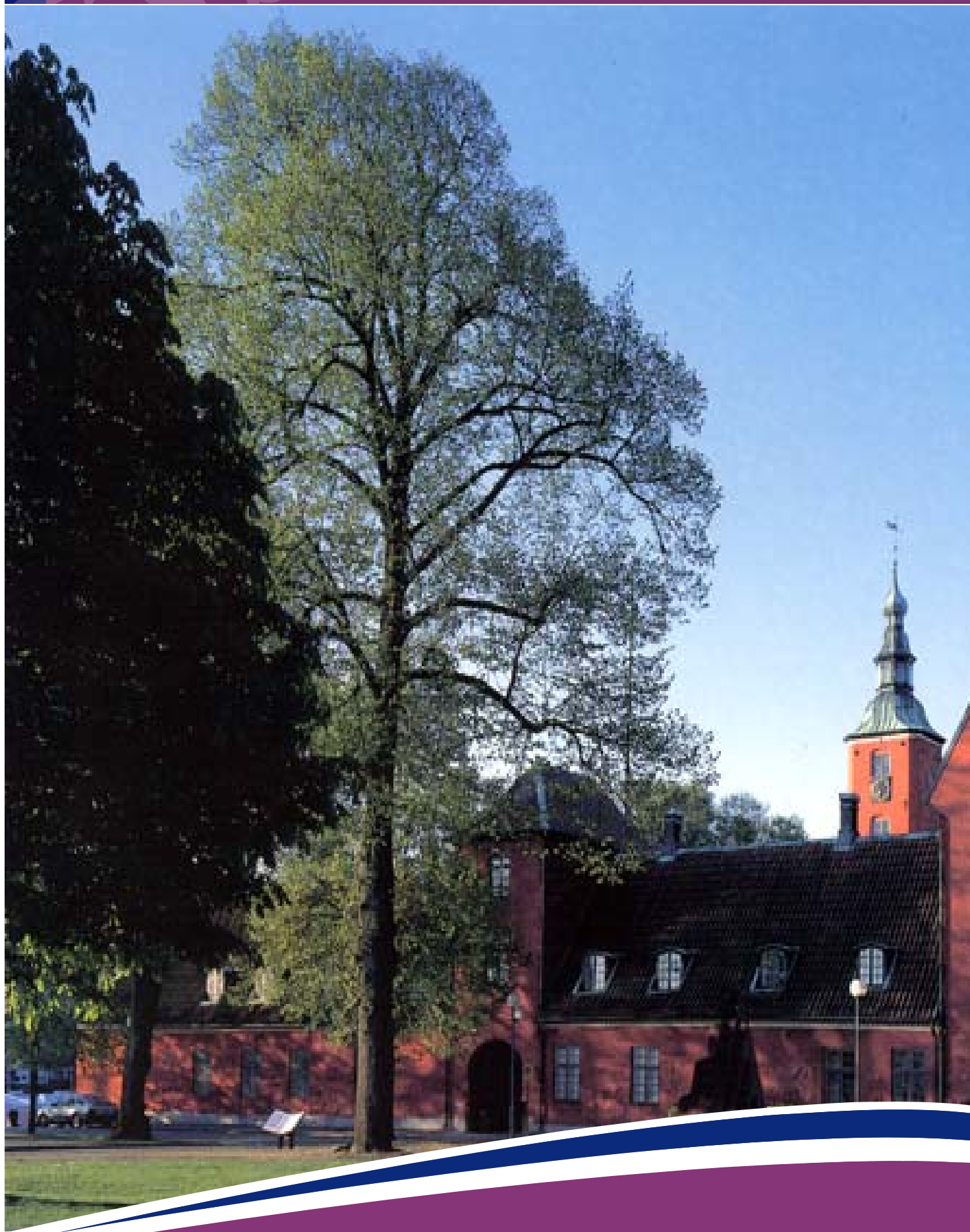

Trygghetslarm inom äldre- och handikappomsorgen 2006

Meddelande 2006:26

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

Länsstyrelsen Halland

Meddelande 2006:26

ISSN 1101 - 1084

ISRN LSTY-N-M-2006/26-SE

Tryckt på Länsstyrelsens Tryckeri, Halmstad, 2006

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

701-4289-05

För den enskilde som brukare inom äldre- och handikappomsorgen är tryggheten och säkerheten av betydelse. Mot den bakgrunden har Länsstyrelsen i Hallands län i enkätform granskat hur ansvariga kommunala nämnders trygghetslarm fungerar. Detta med avseende på bland annat den information som ges den enskilde, gällande tidsfrister för besvarande av larm, den registrering av larmrapport som sker, hur larmens funktion kontrolleras samt vilka planer som finns för att möta eventuella el- och teleavbrott.

Resultatet av granskningen redovisas i denna rapport.

Äldreskyddsombud Kerstin Berger har genomfört enkätundersökningen och äldre-
skyddsombud Kerstin Magnusson har sammanställt rapporten.

Benny Torstensson
socialdirektör

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning	1
Syfte	1
Metod	1
Sammanställning av nämndsvar	2
Sammanfattning och kommentarer	17

Bilaga
1. Enkät

INLEDNING

Under juli månad 2005 sände Länsstyrelsen i Hallands län ut en enkät till samtliga kommuner i länet i syfte att få belyst hur trygghetslarmen inom äldre- och handikappomsorgen fungerar utifrån ett trygghets- och säkerhetsperspektiv för den enskilde.

Med trygghetslarm menas, enligt enkäten, en larmfunktion där enskild person genom att trycka på en larmknapp eller motsvarande kan tillkalla personal och få hjälp under hela dygnet.

Resultatet av enkätundersökningen redovisas i denna rapport.

SYFTE

Att få kunskap om hur trygghetslarmet fungerar utifrån ett trygghets- och säkerhetsperspektiv för den enskilde. Kunskapsinhämtandet avser att ge svar på följande:

1. Hur den enskilde erhåller trygghetslarm
2. Vilka skriftliga riktlinjer som finns
3. Hur den enskilde informeras
4. Hur larm mottages
5. Hur larm besvaras
6. Hur larm åtgärdas
7. Hur larm registreras
8. Hur kontrollsystemet av trygghetslarmet fungerar

Metod

En enkät (bilaga 1) skickades tillsammans med ett följebrev ut till samtliga kommuner i länet under juli månad 2005. Samtliga kommuner har besvarat enkäten. Länsstyrelsen redovisar i denna rapport en sammanställning av erhållna svar.

SVAR PÅ FRÅGOR KRING TRYGGHETSLARM INOM ÄLDRE- OCH HANDIKAPPOMSORGEN

1. Hur erhålls trygghetslarm?

Nämnd	Bifall genom beslut enligt socialtjänstlagen (SoL)	Service enligt SoL	Ingår i boendet (särskild boendeform)	Annat, Vad?
Socialnämnden Laholms kommun	X		X	
Socialnämnden Hylte kommun	X		X	
Hemvårdsnämnden Halmstads kommun	X		Servicehus	
Socialnämnden Halmstads kommun			Handikappomsorgen har bara interna trygghetslarm i bostad med särskild service. Har ingått som en del av utrustningen oavsett om brukaren haft behov av eller kunnat använda sig av dessa. Numera erhålls larm endast efter individuell behovsprövning	
Socialnämnden Falkenbergs kommun	X		X	
Socialnämnden Varbergs kommun	X		Internlarm	
Nämnden för äldreomsorg (ÄO) Kungsbacka (Kba) kommun	X		X	
Nämnden för handikappomsorg (HO) Kba kommun	X		X	

2. Finns det skriftliga riktlinjer gällande trygghetslarm?

Nämnd	Ja. Bifoga riktlinjer	Nej
Socialnämnden Laholms kommun	X	
Socialnämnden Hylte kommun	Nya riktlinjer utarbetade 2006	
Hemvårdsnämnden Halmstads kommun		(under utarbetning)
Socialnämnden Halmstads kommun		X
Socialnämnden Falkenbergs kommun	X	
Socialnämnden Varbergs kommun	X	
Nämnden för ÄO Kba kommun	X	
Nämnden för HO Kba kommun	X	

3. Får den enskilde information om hur trygghetslarmet fungerar och hur det skall användas?

Nämnd	Ja, muntligt	Ja, skriftligt. Bifoga informationen	Nej
Socialnämnden Laholms kommun		X	
Socialnämnden Hylte kommun	X		
Hemvårdsnämnden Halmstads kommun	X	X	
Socialnämnden Halmstads kommun	X	X	
Socialnämnden Falkenbergs kommun	X	X	
Socialnämnden Varbergs kommun	X	X	
Nämnden för ÅO Kba kommun		X	
Nämnden för HO Kba kommun	X	X	

4. Inom vilken tid skall larmet besvaras?

Nämnd	Inom 15 minuter	Inom 30 minuter	30 minuter eller längre
Socialnämnden Laholms kommun	Besvaras inom 5 min.		
Socialnämnden Hylte kommun	Ingen verbal kontakt omgående	X	
Hemvårdsnämnden Halmstads kommun		Akuta larm inom 30 min	Övriga larm inom 60 minuter enligt särskild prioriteringslista
Socialnämnden Halmstads kommun	Inom 5 minuter på bostad med särskild service		
Socialnämnden Falkenbergs kommun	Besvarar inom 5 minuter		
Socialnämnden Varbergs kommun			Specificerad tidsangivelse när larm ska vara besvarade finns inte i minuter angivet. Alla larm besvaras så snabbt som möjligt och prioriteras efter vad som anges som skäl/ behov. Fall prioriteras först
Nämnden för ÄO Kba kommun		X	
Nämnden för HO Kba kommun		X	

5. Kan den enskilde och personalen kommunicera med varandra via larmet?

Nämnd	Ja	Nej	Annat, ange vilket
Socialnämnden Laholms kommun	X		
Socialnämnden Hylte kommun	X		
Hemvårdsnämnden Halmstads kommun	X		
Socialnämnden Halmstads kommun			På tre enheter där man har telelarm
Socialnämnden Falkenbergs kommun	X		Något boende har envägskommunikation på larmet
Socialnämnden Varbergs kommun	X		Räddningstjänsten tar emot och besvarar alla larm. Där kan man kommunicera med vårdtagaren. Larmen rings sedan ut till en larmpatrull som tar emot via mobiltelefon
Nämnden för ÄO Kba kommun	X		
Nämnden för HO Kba kommun	X		

6. Ange hur inkomna larm registreras?

Nämnd	Kommentarer
Socialnämnden Laholms kommun	I larmdator
Socialnämnden Hylte kommun	Kvittera larmet via handtelefon, Logg i dator
Hemvårdsnämnden Halmstads kommun	I larmlogg i dator. Går ej att revidera registreringen i efterhand
Socialnämnden Halmstads kommun	Registreras inte
Socialnämnden Falkenbergs kommun	Registrering sker på Floragården som har all larmfunktion inom ordinära boenden. Data registrerar allt som har med larmen att göra
Socialnämnden Varbergs kommun	Alla larm registreras på räddningstjänsten. Larm för åtgärder rings ut till larmpatrull och hemtjänstgrupp
Nämnden för ÄO Kba kommun	Larmet går till trygghetsjouren i Malmö för att sedan vidarebefordras till rätt utförar distrikt
Nämnden för HO Kba kommun	Larmet registreras hos trygghetsjouren i Malmö som vidarebefordrar till respektive utförardistrikt/hemtjänstgrupp

7. På vilket sätt registreras att larm mottagits?

Nämnd	Kommentarer
Socialnämnden Laholms kommun	I larmdator av personal
Socialnämnden Hylte kommun	Logg dator
Hemvårdsnämnden Halmstads kommun	I larmlogg registreras vem som aktivt tar emot samt kopplar ner larmet
Socialnämnden Halmstads kommun	Registreras inte
Socialnämnden Falkenbergs kommun	Som föregående (fråga 6)
Socialnämnden Varbergs kommun	Detta sker för samtliga larm på räddningstjänsten som också registrerar till vem/grupp som tar emot larmet för åtgärd
Nämnden för ÄO Kba kommun	Larmet registreras på trygghetsjouren i Malmö. Därefter kontaktar Malmö utförardistriktet via mobil så registrering sker muntligt, även skriftligt via fax från Malmö
Nämnden för HO Kba kommun	Registreras på trygghetsjouren som vidarebefodrar till utförarnas mobiltelefon. Registrering sker muntligt och skriftligt via fax från trygghetsjouren i Malmö

8. På vilket sätt registreras att larmet åtgärdats?

Nämnd	Kommentarer
Socialnämnden Laholms kommun	I larmdator. Skrivs in av personal. På natten även i pärm, kommer även att göras dagtid, gäller uppgifter som inte finns i datorn
Socialnämnden Hylte kommun	Loggdator
Hemvårdsnämnden Halmstads kommun	I larmlogg registreras åtgärd enligt förvalslista. Efter insats dokumenteras åtgärd i en särskild bok (gäller larmpatrull, kväll och natt)
Socialnämnden Halmstads kommun	Endast om larmet föranlett någon åtgärd som övrig personal bör känna till
Socialnämnden Falkenbergs kommun	Har ingen automatisk registrering
Socialnämnden Varbergs kommun	Varje larmpatrull dokumenterar att de har åtgärdat de larm som inkommit till dem
Nämnden för ÄO Kba kommun	Kvittering via larmknapp på vårdtagarens larm när insatsen är utförd. Har man glömt att kvittera ringer trygghetsjouren på nytt till personal
Nämnden för HO Kba kommun	Kvittering via larmknapp på brukarens trygghetslarm när åtgärden är utförd. Glömmer personalen denna kvittering blir de uppringda av trygghetsjouren

9. På vilket sätt kontrolleras att trygghetslarmet fungerar?

Nämnd	Automatiskt genom larmsystemet	Personalen testar larmet	Annat, ange vikt:
Socialnämnden Laholms kommun	X	X	
Socialnämnden Hylte kommun	X		
Hemvårdsnämnden Halmstads kommun	X	X	
Socialnämnden Halmstads kommun		X	
Socialnämnden Falkenbergs kommun	X	Båda funktionerna finns	
Socialnämnden Varbergs kommun			Vårdtagaren skall själv provlarma minst 1 gång per månad. Vissa vårdtagare tar hjälp av anhöriga och/eller hemtjänstpersonal
Nämnden för ÄO Kba kommun	X	X	
Nämnden för HO Kba kommun	X	X	

10. Hur ofta kontrolleras att trygghetslarmet fungerar?

Nämnd	Vid ett tillfälle per dygn	Vid ett tillfälle per månad	Annat, ange vilket:
Socialnämnden Laholms kommun		X	
Socialnämnden Hylte kommun	X		
Hemvårdsnämnden Halmstads kommun	Automatiskt	Manuellt	
Socialnämnden Halmstads kommun		X	
Socialnämnden Falkenbergs kommun	Testlarmet kontrolleras via datorn	Personlig kontroll	
Socialnämnden Varbergs kommun		Larminnehavaren ansvarar själv för detta eller ber anhöriga eller hemtjänstpersonal om hjälp	
Nämnden för ÄO Kba kommun	Trygghetsjouren kontrollerar automatiskt varje natt	Personalen en gång per månad hos den enskilde vårdtagaren	
Nämnden för HO Kba kommun	Automatiskt varje natt via larmsystemet	Personalen kontrollerar larmet en gång i månaden hos brukaren	

11. Hur sker registrering att kontroll av larmet har utförts?

Nämnd	Kommentarer
Socialnämnden Laholms kommun	Sker ej på vissa enheter. Signerat lista på enheter
Socialnämnden Hylte kommun	Kvitterar larmet på handtelefon, verbal kontakt med vederbörande. Alla larm skall återföljas med tillsynsbesök med närvaromarkering på väggenheten
Hemvårdsnämnden Halmstads kommun	Samtliga testlarm registreras i larmlogg
Socialnämnden Halmstads kommun	Numera finns en skriftlig rutin att trygghetslarm ska kontrolleras en gång per månad och att utförd kontroll registreras
Socialnämnden Falkenbergs kommun	Datatryckning att provlarm har utförts. Om ej provlarm (insats) utförts registreras det som testlarm saknas
Socialnämnden Varbergs kommun	På räddningstjänsten som provlarm och via blankett för provlarm som lämnats till vårdtagaren där denne registrerar när han/hon provlarmat
Nämnden för ÅO Kba kommun	Trygghetsjouren sänder över listor en gång per månad där de som ej provlarmat är registrerade
Nämnden för HO Kba kommun	Trygghetsjouren sänder listor en gång i månaden där de som ej är provlarmade är registrerade

12. Om inte trygghetslarmet fungerar sker det någon registrering eller information automatiskt till de som ansvarar för larmet?

Nämnd	Ja, på vilket sätt	Nej
Socialnämnden Laholms kommun	Batterilarm	
Socialnämnden Hylte kommun	Det går systemlarm, fel lagras och registreras i logg- dator	
Hemvårdsnämnden Halmstads kommun	Uteblivet automatiskt testlarm genererar larm som måste åtgärdas	
Socialnämnden Halmstads kommun	Enhetschefen eller av denne utsedd personal ser till att felet snarast åtgärdas	
Socialnämnden Falkenbergs kommun	Via Floragårdens datasystem	
Socialnämnden Varbergs kommun		X
Nämnden för ÄO Kba kommun	Listor kommer på avvikelser en gång per dygn till ansvarig chef	
Nämnden för HO Kba kommun	Listor på avvikelser skickas en gång i månaden till ansvarig chef	

13. När åtgärdas ett larm som inte fungerar?

Nämnd	Samma dag	Inom ett dygn	Annat, ange vilket:
Socialnämnden Laholms kommun	Så fort vetskapen finns		
Socialnämnden Hylte kommun		X	
Hemvårdsnämnden Halmstads kommun	Inom ett dygn		
Socialnämnden Halmstads kommun			Snarast
Socialnämnden Falkenbergs kommun	Så snart ett fel har uppstått och informerats/meddelats		
Socialnämnden Varbergs kommun	Vardagar åtgärdas samma dag. Helger då finns reservlarm som larmpatrullen eller hemtjänsten sätter ut tillfälligt		
Nämnden för ÄO Kba kommun		Oftast är det batteri - fel	
Nämnden för HO Kba kommun		X	

14. Hur sker kontakterna med den enskilde under tiden som larmet inte fungerar?

Nämnd	Kommentarer
Socialnämnden Laholms kommun	Prioriteringslista. Personligt besök
Socialnämnden Hylte kommun	Visuell uppsikt, täta besök
Hemvårdsnämnden Halmstads kommun	Extra tillsyn från omvårdnadspersonalen
Socialnämnden Halmstads kommun	Är beroende på vårdtagarens behov och förutsättningar; kan vara öppen dörr, extra personalinsatser etc.
Socialnämnden Falkenbergs kommun	Floragården informerar sig och tar beslut utifrån situationen. Nattetid utgår tät tillsyn av nattpatrull som utgår från Floragården
Socialnämnden Varbergs kommun	Via tillsyn från larmpatrullen eller hemtjänstgrupp
Nämnden för ÄO Kba kommun	Regelbunden tillsyn. Är det akuta om- ständigheter byts larmet omgående
Nämnden för HO Kba kommun	Regelbunden tillsyn. Vid akuta om- ständigheter byts larmet omgående

15. Finns det någon skriftlig handlingsplan för att säkerställa den enskildes trygghet och säkerhet vid el- och/eller telefonavbrott?

Nämnd	Ja, bifoga handlingsplan	Nej	Annat, ange vilket:
Socialnämnden Laholms kommun	X		
Socialnämnden Hylte kommun	Nya riktlinjer utarbetade 2006.		
Hemvårdsnämnden Halmstads kommun			
Socialnämnden Halmstads kommun		X	
Socialnämnden Falkenbergs kommun	Rutiner finns.		
Socialnämnden Varbergs kommun		Ingen plan för socialnämndens del. Kontinuerlig kontakt finns med räddnings- tjänstens personal varje dag och speciellt vid el -/ eller telefonavbrott.	
Nämnden för ÄO Kba kommun		X	
Nämnden för HO Kba kommun		X	

Sammanfattning av enkätsvaren

Under juli månad 2005 genomförde Länsstyrelsen i Hallands län en enkätundersökning om trygghetslarm inom äldre- och handikappomsorgen i länets sex kommuner. Undersökningens syfte var att belysa hur trygghetslarmet fungerar utifrån ett trygghets- och säkerhetsperspektiv för den enskilde.

Med trygghetslarm menas, enligt enkäten, en larmfunktion där en enskild person genom att trycka på en larmknapp eller motsvarande kan tillkalla personal och få hjälp under hela dygnet.

Enkätundersökningen visade att samtliga kommuner i länet beviljar trygghetslarm som bistånd enligt 4 kap 1§ SoL vid ordinärt boende. I alla kommuner ingår trygghetslarm som en del i särskild boende. Socialnämnden (handikappomsorgen) i Halmstads kommun anger att interna trygghetslarm tidigare har ingått i bostad med särskild service som en del av utrustningen utan behovsbedömning, men att numera erhålls trygghetslarm endast efter individuell behovsbedömning.

Fem kommuner har skriftliga riktlinjer. Hylte kommun har utarbetat nya riktlinjer under 2006. Hemvårdsnämnden i Halmstads kommun håller på att utarbeta riktlinjer. Socialnämnden i Halmstad är den nämnd som därefter saknar riktlinjer. Fyra av kommunerna uppger att den enskilde får både skriftlig samt muntlig information om trygghetslarmet. I Hylte kommun får den enskilde endast muntlig information och i Laholm endast skriftligt.

I kommunerna besvaras trygghetslarm inom 15 - 30 minuter. Varbergs kommun uppger att de inte har till minuter specificerade tidsangivelser för när larm ska vara besvarade men att larmen besvaras så snabbt som möjligt och prioriteras efter uppgivet skäl/behov. Hemvårdsnämnden i Halmstads kommun anger att de icke akuta larmen besvaras inom 60 minuter.

Undantaget socialnämnden i Halmstads kommun där endast tre boendeenheter har tvåvägskommunikation har övriga nämnder trygghetslarm där den enskilde kan kommunicera med personal via larmet. Falkenbergs kommun har dock något särskilt boende där det finns larm med envägskommunikation.

Enkäten visar att samtliga nämnder med undantag för socialnämnden i Halmstads kommun registrerar mottagna larm från trygghetslarmet. Samtliga nämnder registrerar larm som har åtgärdats. Kommunerna registrerar olika när det gäller mottagna och åtgärdade larm beroende på vilket larmsystem kommunerna har. Laholms kommun har larndata, Hylte kommun loggdata, hemvårdsnämnden i Halmstads kommun larmlogg, Varbergs kommun använder sig av räddningstjänsten och Kungsbacka kommun är kopplade till trygghetsjouren i Malmö.

Alla tillfrågade kommuner kontrollerar att trygghetslarmen fungerar. Hos fem nämnder sker automatisk kontroll en gång per dygn. Provlarm genomförs utom i Hylte en gång i månaden av personalen men i Varbergs kommun skall den enskilde själv eller med hjälp av närstående/personal utföra det provlarmet. Alla kommuner registrerar att trygghetslarmen har kontrollerats. Den registreringen sker skriftligt eller i handtelefon eller i larndata.

Kommunerna har olika rutiner för registrering när trygghetslarm inte fungerar. I Laholms, Falkenbergs och Varbergs kommuner åtgärdas trygghetslarmen samma dag som problemet uppstår. I Hylte, Halmstads hemvårdsnämnd och Kungsbacka kommuner åtgärdas trygghetslarmen inom ett dygn. Kungsbacka kommun byter omgående trygghetslarmet vid akuta omständigheter. Samtliga kommuner ger den enskilde tät och regelbunden tillsyn då trygghetslarmen inte fungerar.

Vid el- och/eller telefonavbrott har Laholms, Hylte samt Falkenbergs kommuner skriftlig handlingsplan. Varbergs kommun har kontinuerlig daglig kontakt med räddningstjänsten, speciellt vid el-/eller telefonavbrott. Halmstads och Kungsbacka kommuner saknar handlingsplan.

Länsstyrelsens kommentarer

Länsstyrelsen kan konstatera att samtliga nämnder beviljar trygghetslarm i enskilt boende enligt 4 kap 1§ SoL. I särskilt boende ingår trygghetslarm i boendeformen. I fem av kommunerna finns riktlinjer för trygghetslarm och den enskilde erhåller skriftlig och/eller muntlig information gällande trygghetslarm från samtliga berörda nämnder. Sju av de åtta berörda nämnderna uppger att de har rutiner för registrering av inkomna och mottagna larm. När det gäller åtgärdade larm har samtliga nämnder detta. I enkäten framkommer att endast tre av de tillfrågade nämnderna har handlingsplaner vid el- och telefonavbrott. För att uppnå ett godtagbart trygghets-/säkerhetsperspektiv bör varje nämnd ha rutiner för registrering av inkomna och mottagna larm samt en handlingsplan vid särskilda händelser såsom el-/telefonavbrott för att säkerställa den enskildes trygghet.